

Üniversite Öğrencilerinin Üniversiteye Uyum ve Psikolojik Yardım Aramaya İlişkin Görüşleri*

Ece Emre MÜZZİN** Alim KAYA***

Öz: Bu çalışmada Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde eğitim gören KKTC'li ve T.C.'li üniversite öğrencilerinin üniversiteye uyum ve psikolojik yardım aramaya ilişkin görüşleri incelenmiştir. Nitel araştırma desenlerinden durum çalışması olarak gerçekleştirilen bu çalışmada, çalışma grubu 16'sı (8 kadın, 8 erkek) T.C. uyruklu ve 16'sı (8 kadın, 8 erkek) KKTC uyruklu lisans öğrencisinden oluşmaktadır. Dört farklı görüşme formu kullanılan çalışmada, öğrencilerin üniversiteye gelme kararları, üniversitede yaşamış oldukları uyum sorunları, uyum sorunlarıyla baş etme stratejileri, ailelerinin yanında veya ayrı eğitim almaları, üniversiteye aidiyet duyguları ve psikolojik yardım aramaları ile ilgili görüşleri alınmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler üzerinde betimsel analiz yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda kendi ailelerinin yanında eğitim alan KKTC'li öğrencilerin ailesinden ayrı eğitim alan T.C.'li öğrencilere göre ailesinden çok kendi kararı ile bulunduğu üniversitede eğitim aldığı sonucuna varılmıştır. KKTC'li öğrencilerin daha çok arkadaş edinmek T.C.'li öğrencilerin ise ailelerinden ayrı kalmış olmak gibi uyum sıkıntılarının olduğu anlaşılmıştır. KKTC'li ve T.C.'li öğrencilerin uyum sıkıntıları ile ilgili baş etme stratejisi olarak ailelerinden destek aldıkları sonucu çıkarılmıştır. KKTC'li öğrencilerin çoğu ailelerinin yanında eğitim almaktan memnun olduklarını belirtirken T.C.'li öğrencilerin ailelerinden ayrı eğitim aldıkları için memnun oldukları sonucuna varılmıştır. KKTC'li ve T.C.'li öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun eğitim alınan üniversiteye kendilerini ait hissettikleri sonucu ortaya konmuştur.

Anahtar Sözcükler: uyum, psikolojik yardım arama tutumu, üniversite öğrencisi

The University Students' Opinions on Adaptation to the University and Seeking Professional Psychological Counselling

Abstract: The purpose of this research is to study the attitudes of students who come from Turkey and the Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC), towards seeking professional psychological counselling and their psychological adaptation at their university in the TRNC. This study was conducted as a case study using a qualitative research design. The study group was made up of 16 students who were citizens of Turkey (8 females, 8 males) and 16 students were the citizens of the TRNC (8 males, 8 females). Four interview forms were used in this research; interview sessions with the students focused on their decisions about attending their present university as well as the problems of adaptation they faced, the strategies they used in dealing with adaptation, getting education while staying with their families or away from their families, feelings of belonging they have to their universities and their attitudes on getting psychological counselling. The findings have been descriptively analysed. The conclusion reached from the findings of this research indicated that the decision to study at their present university was a personal decision for students coming from the TRNC who lived with their families whereas for students who came from Turkey the decision was made by their families. The findings also indicate that students from both the TRNC and Turkey tend to seek counselling from their families as the prominent coping strategy on issues of adaptation. Students from the TRNC expressed their satisfaction of staying with their families and students from Turkey expressed their satisfaction of attending a university away from their families. The findings also indicated that students felt themselves belonged to the university they were getting education in.

Keywords: cohesion, attitude on seeking for psychological help, university student

* Bu makale birinci yazarın ikinci yazarın danışmanlığında hazırladığı doktora tezinin bir kısmından üretilmiştir.

** Yrd. Doç. Dr., Kıbrıs Sosyal Bilimler Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, ece.muezzin@kisbu.edu.tr

*** Prof. Dr., Mersin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı, alim.kaya@mersin.edu.tr

Canlının, çevresiyle kurduğu duyarlı ilişkilerle gereksinimlerini karşılaması ve isteklerini gerçekleştirmesi göreceli bir kavram olan “uyum” ile açıklanmaktadır. Uyum için bireyin hem kendisinde hem de çevresinde değişiklikler yapması gerekmektedir (Bakırcıoğlu, 2007). Canlılar, sürekli gelişim gösteren biyolojik süreçlerine ve çevrelerine uyum sağlayabildikleri sürece hayatlarını devam ettirebilmektedirler. Biyolojik, sosyal, kültürel ve fiziksel çevreye uyum sağlayabilen, varoluşlarını yaşayabilen insanların yaşama uyum sağlamaları kolaylaşmaktadır. Sosyo-biyolojik anlamda çevreye ve yaşama uyum sağlayan canlılar yarına kalabilmektedirler (Dökmen, 2008).

Uyum, bireyin yaşadığı çevrede kurduğu duyarlı ilişkilerle gereksinimlerini kendisi ve çevresindekiler için yararlı olacak biçimde gidermesi ve isteklerini gerçekleştirmesidir. Bireysel uyum, bireyin kendisinde ve çevresinde değişiklikler yapması nedeniyle göreceli bir kavram olarak açıklanmaktadır (Bakırcıoğlu, 2010). Kişinin gereksinimleri ile çevrenin beklentileri arasındaki denge durumu uyum olarak tanımlanmaktadır (Topses, 2007). Uyum kavramı normal psikolojinin birçok sorununa açıklık getirme vaadi taşımaktadır. Genel olarak üretken, yaşamdan zevk alma yetisi olan ve akli dengesi bozulmamış kişinin iyi uyumlu olduğu bilinmektedir (Hartmann, 2004).

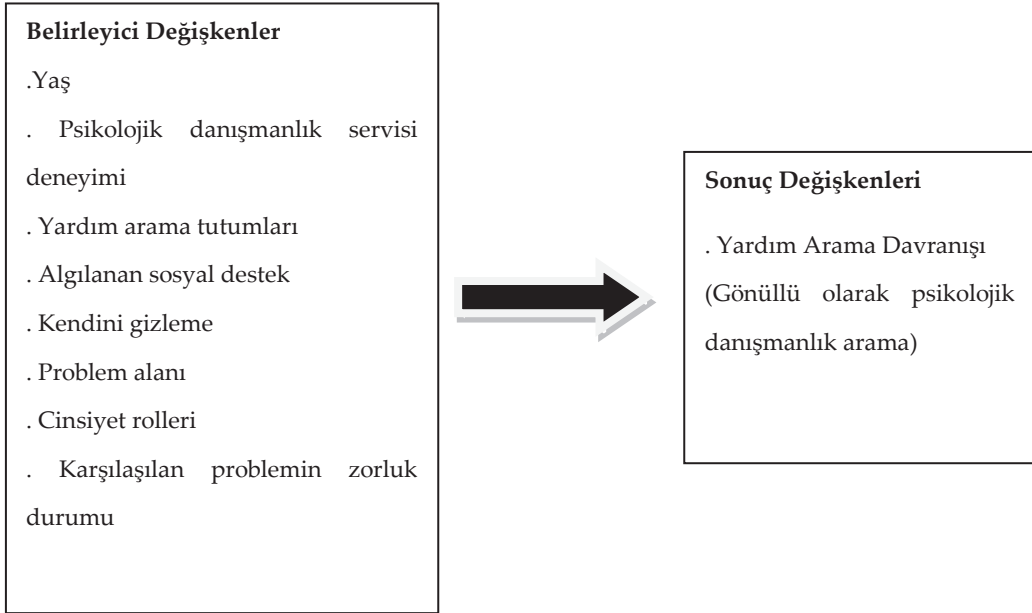
Psikolojik yardım arama, bireylerin zorluklar karşısında destek sistemine bağlı olarak farklı kaynaklardan yararlanması anlamını taşımaktadır. Ruh sağlığını geliştirmek ve öncelikle korumak için yardım arama tutumlarını ve bu tutumları etkileyen faktörleri bilmek önem taşımaktadır (Çankaya ve Duman, 2010).

Psikolojik yardım arama davranışlarını ortaya çıkaran belirleyici etkenlere bakıldığında yaş, cinsiyet, psikolojik danışmanlık servisi deneyimi, yardım arama tutumları, algılanan sosyal destek, kendini gizleme, problem alanı, cinsiyet rolleri ve karşılaşılan problemin zorluğu etkili olduğu görülmektedir. Bu kavramlar belirleyiciler ve sonuç değişkenleri olarak Şekil 1’de detaylı olarak gösterilmiştir (Erkan ve ark., 2012). Psikolojik yardım arama tutumlarında etiketlenme düşüncesi ortaya çıkabilmektedir. Etiketleme bireyin başkasının ya da başkalarının kendi hakkında ne düşündüğüyle ilgilidir (Budak, 2000).

Problem ve Alt Problemler

Bu araştırmanın amacı; yukarıda değinilen uyum süreci ve bu süreçte yaşanan durumlarla baş edebilmek için profesyonel psikolojik yardım aramaya yönelik tutumlara ek olarak bu süreçlerin yaşandığı zamanlarda aileleriyle birlikte veya ailelerinden ayrı eğitim almanın sürece etkisinin olup olmadığı ile ilgili üniversite öğrencilerinin görüşlerinin ortaya konmasıdır. Çalışma kapsamında üniversite öğrencileriyle uyum süreçleri üzerine görüşmeler yapılmış, üniversitede eğitim alma kararı, üniversiteye uyum süreci, uyum süreci ile baş etme stratejileri, ailelerinin yanında veya ayrı eğitim alma ile ilgili memnuniyetleri ve üniversiteye aidiyet duyguları derinlemesine incelenmiştir. Ailelerinin yanında ve ailelerinden ayrı eğitim alma koşuluna göre uyum ve yardım arama tutumlarının incelendiği bu çalışmada şu alt sorulara yanıt aranmıştır:

1. "Ailelerinin yanında eğitim alan KKTC'li üniversite öğrencilerinin buldukları üniversitede eğitim alma kararı, uyum süreci, uyum sorunlarıyla baş etme stratejileri ve üniversiteye aidiyet duyguları ile ilgili görüşleri nelerdir?"
2. "Ailelerinden ayrı eğitim alan T.C.'li üniversite öğrencilerinin buldukları üniversitede eğitim alma kararı, uyum süreci, uyum sorunlarıyla baş etme stratejileri ve üniversiteye aidiyet duyguları ile ilgili görüşleri nelerdir?"

Şekil 1. Belirleyici ve sonuç değişkenleri

KKTC üniversitelerinde eğitim alan öğrencilerin uyum süreçleri ve psikolojik yardım aramaya yönelik tutumları üzerine yapılan bu araştırma, elde edilen veriler ışığında üniversite öğrencilerinin uyum süreçleri hakkında bilgiye ulaşmak, yaşanan uyum sıkıntılarının çözüm oluşturmak ve bu anlamda psikolojik danışmanlık hizmetlerine katkı sağlamak açısından önem taşımaktadır. Ayrıca elde edilecek verilere bağlı olarak psikolojik danışma hizmetlerinin etkin bir biçimde organize edilmesinde yardımcı olması yönünden faydalı bir çalışma olarak düşünülmektedir. Bu alanda yapılacak yeni araştırmalara ve eğitimcilere ışık tutacak olması ayrıca bilime yeni veriler sağlamasıyla da önemlidir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nitel araştırma desenlerinden durum çalışması olarak gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada durum Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi'dir. 1997 yılında kurulmuş olan üniversite Türkiye Yükseköğretim Kurulu tarafından akredite bir kurumdur. Buna bağlı

olarak çalışmanın yapılmış olduğu dönemde 4902 T.C. ve 849 KKTC vatandaşı üniversite öğrenci olduğu tespit edilmiştir. Üniversite bünyesinde bulunan Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Merkezi (PDAREM) üniversitede bulunan öğrencilere hizmet vermektedir. Üniversite öğrencilerinin bu birime uyum süreçlerinde yaşamış oldukları sıkıntılarla ilgili psikolojik yardım almak amacıyla başvurularıyla birlikte ortaya çıkan bir süreç oluşmuştur. Uluslararası Kıbrıs Üniversitesinde eğitim almak üzere T.C.' den gelen öğrenciler ve kendi ülkelerinde eğitim alan KKTC'li öğrenciler bu araştırmanın temelini oluşturmaktadır. Bu araştırmada öğrencilerin uyum süreçlerinin meydana getirdiği unsurlar tanımlanarak bu duruma ilişkin olası yardım arama davranışları değerlendirilmiş ve derinlemesine açıklanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi'nde eğitim alan ve Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Merkezi'ne uyum sorunu ile başvuruda bulunan öğrencilerden oluşmaktadır. Merkeze uyum sorunu ile başvuruları kriter olarak alınan çalışma grubu amaçlı örneklem modellerinden, ölçüt örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Görüşmelerin yapıldığı çalışma grubu 16'sı T.C. uyruklu ve 16'sı da KKTC uyruklu toplam 32 öğrenciden oluşmaktadır. Çalışma grubundaki öğrencilerin üniversitede kaçınıcı yılda olduklarına göre cinsiyet ve vatandaşlık dağılımları Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1

Öğrencilerin Kaçınıcı Yılda Olduklarına göre Cinsiyet ve Vatandaşlık Dağılımı

			T.C.	KKTC	Toplam
			n	n	n
İlk Sene	Cinsiyet	Kadın	4	4	8
		Erkek	4	4	8
Toplam			8	8	16
Son Sene	Cinsiyet	Kadın	4	4	8
		Erkek	4	4	8
Toplam			8	8	16

Verilerin analizinde üniversitede ilk senesi olan, ailelerinden ve alıştıkları ortamdan uzak öğrenciler "TCİ", ailelerinin yanında eğitim alan ve ilk senesi olan öğrenciler "KKTCİ" olarak kodlanmıştır. Üniversitede son senesi olan, ailelerinden ve alıştıkları ortamdan uzak öğrenciler için "TCS", ailelerinin yanında eğitim alan ve son senesi olan öğrenciler için "KKTCS" kodlaması kullanılmıştır. Ailelerinin yanında eğitim alan KKTC'li öğrencilerin kodlarına göre demografik bilgileri Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2

Ailelerinin Yanında Eğitim Alan KKTC'li Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Kod	Cinsiyet	Yaş	Vatandaşlık	Fakülte	Bölüm	Sene
KKTCİ1	Kadın	19	KKTC	Güzel Sanatlar	Görsel İletişim Tasarımı	İlk
KKTCİ2	Kadın	19	KKTC	Mühendislik	Endüstri Mühendisliği	İlk
KKTCİ3	Erkek	20	KKTC	Hukuk	Hukuk	İlk
KKTCİ4	Kadın	18	KKTC	Hukuk	Hukuk	İlk
KKTCİ5	Kadın	18	KKTC	Eğitim	Zihinsel Engelliler Öğretmenliği	İlk
KKTCİ6	Erkek	18	KKTC	Mühendislik	Bilgisayar Mühendisliği	İlk
KKTCİ7	Erkek	19	KKTC	Eğitim	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğr.	İlk
KKTCİ8	Erkek	20	KKTC	Mühendislik	Bilişim Sistemleri Mühendisliği	İlk
KKTCS1	Erkek	24	KKTC	Mühendislik	Endüstri Mühendisliği	Son
KKTCS2	Kadın	21	KKTC	Eğitim	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	Son
KKTCS3	Kadın	22	KKTC	Eğitim	Sınıf Öğretmenliği	Son
KKTCS4	Erkek	23	KKTC	İletişim	Reklamcılık ve Halkla İlişkiler	Son
KKTCS5	Erkek	22	KKTC	Eğitim	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	Son
KKTCS6	Kadın	24	KKTC	Eğitim	Zihinsel Engelliler Öğretmenliği	Son
KKTCS7	Kadın	24	KKTC	İktisadi ve İdari Bilimler	Turizm ve Otel İşletmeciliği	Son
KKTCS8	Erkek	24	KKTC	İletişim	Gazetecilik	Son

Görüşmelerin yapıldığı, ailelerinden ayrı eğitim alan T.C.'li öğrencilerin kodlarına göre demografik bilgileri Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3

Ailelerinden Ayrı Eğitim Alan T.C.'li Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Kod	Cinsiyet	Yaş	Vatandaşlık	Fakülte	Bölüm	Sene
TCİ1	Erkek	24	T.C.	İktisadi İdari Bilimler	Sosyal Hizmetler	İlk
TCİ2	Erkek	22	T.C.	Mühendislik	İnşaat Mühendisliği	İlk
TCİ3	Erkek	20	T.C.	Fen-Edebiyat	Psikoloji	İlk
TCİ4	Kadın	21	T.C.	Hukuk	Hukuk	İlk
TCİ5	Kadın	21	T.C.	İletişim	Radyo ve Televizyon	İlk
TCİ6	Kadın	20	T.C.	İktisadi ve İdari Bilimler	Sosyal Hizmetler	İlk
TCİ7	Erkek	19	T.C.	İletişim	Radyo ve Televizyon	İlk
TCİ8	Kadın	19	T.C.	Hukuk	Hukuk	İlk
TCS1	Kadın	22	T.C.	Eğitim	Okul Öncesi Öğretmenliği	Son
TCS2	Kadın	24	T.C.	Eğitim	Okul Öncesi Öğretmenliği	Son
TCS3	Erkek	24	T.C.	Mühendislik	Endüstri Mühendisliği	Son
TCS4	Erkek	24	T.C.	Mühendislik	Elektrik Elektronik Mühendisliği	Son
TCS5	Erkek	23	T.C.	Mühendislik	İnşaat Mühendisliği	Son
TCS6	Erkek	23	T.C.	İktisadi ve İdari Bilimler	Uluslararası İlişkiler	Son
TCS7	Kadın	27	T.C.	Mühendislik	İnşaat Mühendisliği	Son
TCS8	Kadın	24	T.C.	Eğitim	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	Son

Veri Toplama Araçları

Görüşme formları geliştirilirken öncelikle literatür taraması yapılmış daha sonra öğrencilerle gerçekleştirilen ön görüşme ve gözlemler sonucunda taslak bir form oluşturulmuştur. Hazırlanan taslak görüşme formları, nitel araştırma alanında uzman öğretim elemanlarının görüşlerine sunulmuş ve değerlendirmeleri alınmıştır. Uzman görüşü alındıktan sonra, üniversite öğrencilerinden, üniversitede ilk ve son senesinde olma ve ailesinin yanında eğitim alıp almama durumuna göre her grup için 2'şer öğrenci olmak üzere toplam 8 öğrenci ile görüşme yapılmış ve bu çalışma sonunda da görüşme formu üzerinde gereken düzeltmeler yapılmıştır. Öğrenci görüşme formlarında, üniversiteye gelmelerinin kendi kararları olup olmaması, kendi kararları olmaması durumunda hangi faktörlerin etkili olduğu, psikolojik danışmanlık merkezine başvururken sıkıntılarının neler olduğu, bu sıkıntılarla baş edebilmek için neler yaptıkları, bu sıkıntılı süreçte kimlerden yardım aldıkları, ailelerinden ayrı ya da aile yanında eğitim almanın olumlu/olumsuz yönlerinin neler olduğu, psikolojik yardım alırken başkası veya başkalarının kendisi hakkında ne düşüneceği ile ilgili endişeleri, uyum sorunlarında kişinin kendi kişilik özelliklerinin etkili olup olmadığı, üniversiteye ilk gelen birine ne yapılması gerektiği, KKTC'de yaşamaktan memnuniyet durumu ve öğrenim görülen üniversiteye aidiyet duyguları ile ilgili sorular yer almıştır. Yarı yapılandırılmış formda yer alan bu soruların yanı sıra, görüşmeler sırasında gerekli görüldükçe ek sorular da yöneltilmiştir. Ailelerinin yanında kalan ve ilk senesi olan öğrencilerin görüşme formu, ailesinin yanında kalan ve son senesi olan öğrencilerin görüşme formu, ailesinden ayrı ilk senesi olan öğrencilerin görüşme formu ve ailesinden ayrı son senesi olan öğrencilerin görüşme formu olarak görüşmelerde dört farklı form kullanılmıştır.

Geçerlik ve Güvenilirlik Çalışması

Bu araştırmanın iç geçerliliğini sağlamak amacıyla görüşme formlarının oluşturulması, görüşmelerin yapılması ve verilerin analizi aşamalarında uzman görüşlerine önem gösterilmiştir. Dış geçerlik için aktarıla bilirliliğinin artırılmasına yönelik bulgular ve yorum bölümünde katılımcılara ait betimlemelere detaylı şekilde yer verilmiştir. Görüşmeler yapılan çalışma grubunun özellikleri yöntem bölümünde ayrıntılı bir şekilde sunulmuştur.

İç güvenilirliği sağlamak amacıyla görüşme formları oluşturulurken uzman görüşlerine başvurulmuş, hazırlanan görüşme formlarında deneme uygulamalarına yer verilmiştir. Yapılan görüşmelerden elde edilen verilerin analizi sırasında kavramsal kodlamalar aynı standartta yapılmış ve görüşülen kişilerin ifade ettikleri biçimde sunulmasına dikkat edilmiştir. Bu sayede elde edilen verilerin olabildiğince tutarlılığı sağlanmaya çalışılmıştır. Dış güvenilirliği sağlamak amacıyla görüşme formlarından elde edilen tüm verilere ait ses kayıtları ve yazılı notlar teyit edilebilirliği sağlamak amacıyla saklı tutulmaktadır.

Veri Toplama ve Veri Analizi

Araştırmada verilerin toplanması, psikolojik danışmanlık ve rehberlik merkezine uyum sorunu ile gelen ve aydınlatılmış onamları alındıktan sonra çalışmaya katılmak isteyen üniversite öğrencileri ile görüşme tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Psikolojik

danışmanlık ve rehberlik merkezine uyum sıkıntısı sebebiyle başvuruda bulunan öğrenciler arasında seçilenler merkeze davet edilmiştir. Sorular araştırmacılar tarafından öğrencilere yönlendirilmiştir. Yaklaşık 20 dakika süren öğrenci görüşmelerinin tümü öğrencilerden izin almak koşuluyla ses kayıt cihazıyla kaydedilmiştir. Görüşme sırasında yarı yapılandırılmış formda yer alan sorulara ek olarak gerekli görüldükçe başka sorular da yöneltilmiştir.

Araştırmada betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Verilerin kodlanmasına yönelik KKTC’li öğrencilere ait kesitsel örnekler Tablo 4’te ve T.C.’li öğrencilere ait kesitsel örnek Tablo 5’te sunulmuştur. Üniversitede ilk senesi olan, ailelerinden ve alıştıkları ortamdan uzak öğrenciler “TCİ”, ailelerinin yanında eğitim alan ve ilk senesi olan öğrenciler “KKTCİ” olarak kodlanmıştır. Üniversitede son senesi olan, ailelerinden ve alıştıkları ortamdan uzak öğrenciler için “TCS”, ailelerinin yanında eğitim alan ve son senesi olan öğrenciler için “KKTCS” kodlaması kullanılmıştır.

Tablo 4

KKTC’li Öğrencilere Ait Nitel Veriler İçin Oluşturulan Kodlar

Soru No:	Sorular	Cevap Örneği	Sınıflandırma	Kodlar	Cevap Örneğine Ait Kod
2.	Üniversitedeki ilk yılınızda, uyum sürecinizde sıkıntı yaşamış olduğunuzdan dolayı Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Merkezine başvurmuşunuz? Ne gibi sıkıntılar yaşadınız?	Kimseyi tanımadığım için arkadaş edinme ve İngilizce konusunda sıkıntı yaşadım.	Olumsuz Duygular	“Arkadaş edinme” “Üniversite sistemi”	“Arkadaş edinme”
3.	Bu sıkıntılarla baş edebilmek için neler yaptınız? Bu süreçte size kimler yardımcı oldu? (Aile, arkadaş, sosyal faaliyetler, akademisyenler.)	Ailemden destek aldım, her istediğimde yakınımdaydılar ve güven hisleri yeterdi.	Baş etme Stratejileri	“Aile desteği” “Akademisyen desteği” “Arkadaş desteği” “Üniversitede görev alma”	“Aile desteği”

Tablo 5*T.C.'li Öğrencilere Ait Nitel Veriler İçin Oluşturulan Kodlar*

Soru No:	Sorular	Cevap Örneği	Sınıflandırma	Kodlar	Cevap Örneğine Ait Kod
2.	Üniversitedeki ilk yılınızda, uyum sürecinizde sıkıntı yaşamış olduğunuzdan dolayı Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Merkezine başvurmuşsunuz? Ne gibi sıkıntılar yaşadınız?	Ailemden ilk kez uzak kaldım ve psikolojik olarak problem yaşadım.	Olumsuz Duygular	“Arkadaş edinme” “Aileden ayrı kalma” “Yurt sorunu” “Aktivite noksanlığı” “Derslerle ilgili sıkıntılar”	“Aileden ayrı kalma”
3.	Bu sıkıntılarla baş edebilmek için neler yaptınız? Bu süreçte size kimler yardımcı oldu? (Aile, arkadaş, sosyal faaliyetler, akademisyenler.)	Ailemden destek aldım, her istediğimde yakınımıdaydılar ve güven hisleri yeterdi.	Baş etme Stratejileri	“Arkadaş desteği” “Aile desteği” “Tek başına” “Sosyal faaliyetlere katılarak”	“Aile desteği”

Bulgular

Araştırmanın bulguları ailelerinin yanında eğitim alan KKTC'li ve ailelerinden ayrı eğitim alan T.C.'li öğrenciler olmak üzere iki başlık altında sunulmuştur.

Alt Problem 1: Ailelerinin yanında eğitim alan KKTC'li öğrencilere ilişkin bulgular

Ailelerinin yanında eğitim alan **sekiz** öğrencinin sadece **biri** ailesinin kararı ile geldiğini, diğerleri ise kendi kararları ile geldiğini ifade etmişlerdir. Ailesinin kararı ile gelmiş olan öğrenci de daha sonradan bu üniversitede okumanın doğru bir karar olduğunu belirtmiştir. Buldukları üniversitede eğitim alma kararı kendilerine ait olan öğrencilerin cevaplarından bazıları şöyledir:

“... gelmek sadece kendi kararımıydı. Bölüm olarak bilgisayarlarla aram çok iyidir, görsel iletişim tasarımına da çok ilgim vardı ve İngilizce bölüm olarak tek burada vardı Türkçe olarak başka okullarda da vardı; ancak İngilizce okumak istediğim için burayı tercih ettim...” (KKTCİ1)

“...üniversiteye gelmek kendi kararımıydı. Çift diploma benim için artı bir yön olmuştur. Kendim karar verdim. Aileme danıştım, onlar da onayladılar...” (KKTCİ8)

Yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen verilere bakıldığında ailelerinin yanında eğitim alan öğrencilerin karar alırken eğitim dilinin, ailenin ve arkadaşlarının aynı memlekette olması, akademisyenlerin ve eğitimin kalitesi, burs durumu, üniversitenin tanıtımı, çift diploma olanağının bulunması gibi etkenleri dikkate aldıkları anlaşılmıştır. Görüşme yapılan öğrencilerden sadece **bir** tanesi bu üniversitede eğitim almasının kendi kararı değil ailesinin kararı olduğunu ifade etmiştir. Öğrencinin ifadesi aşağıda yer almaktadır.

“...ailemin kararıydı. Ailemin bu üniversiteyi tercih etmesinin sebebi akademisyenlerin iyi olmasıydı...” (KKTCİ3)

Ailelerinin yanında eğitim alan (KKTC) ve üniversitede son senesi olan **sekiz** öğrencinin **beşi** kendi kararı, **üçü** ise ailesinin kararı ile geldiğini ifade etmişlerdir. Buldukları üniversitede eğitim alma kararı kendilerine ait olan son sınıf öğrencilerin cevaplarından bazıları şöyledir:

“...kendi kararım ile bu üniversiteye geldim. Sevdiğim ve istediğim bir bölümdü, beklentim doğrultusunda bu bölümü tercih ettim. Kararı alırken evime yakın olması, %100 burslu olmam, diğer üniversitelerle karşılaştırdığımda daha iyi eğitim alabileceğimi düşünmem karar almamda etken oldu...” (KKTC1)

“...üniversiteyi seçmek tamamen kendi tercihimdi. Üstelik meslek lisesi mezunu olmama rağmen bu üniversiteyi seçtim. Üniversiteyi tercih etmemin sebebi gelişime açık, yeni ve vizyonu olan bir üniversite olmasıydı. Ayrıca öğrenci sayısının da aşırı düzeyde olmaması derslerde benim akademisyenlerle birebir diyalog kurabileceğimi düşünmem de bu üniversiteyi tercih etmemdeki ana sebeplerden...” (KKTC8)

Yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen verilere bakıldığında ailelerinin yanında eğitim alan öğrencilerin karar alırken %100 burslu olması, üniversitenin kalitesi, evine yakın oluşu gibi faktörlerin etkili olduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerden bazıları ise kendi kararından ziyade ailesinin kararı ile üniversitede eğitim almaya başlamış olduğunu ifade etmiştir. Bulduğu üniversitede ailelerinin kararları doğrultusunda eğitim alan öğrenciler de burs durumu ve öğretmenlerinin yönlendirmesinin de alınan kararda etkili olduğunu belirtmişlerdir. Görüşme yapılan öğrencilerin ifadeleri aşağıda yer almaktadır.

“...ilk başta bu üniversiteye gelmek benim kararım değildi. Babam önceleri bizim okulda çalıştığı için buranın iyi olduğundan bahsetti. Daha sonra KKTC’li öğrencilere burs imkânı sağlandığını duyunca burada okumak bana çok cazip geldi. Sınava girdim ve tam bursla okumaya başladım...” (KKTC2)

“...tam olarak kendi kararım değildi. Ailemle birlikte karar verdim. Öğretmenlerimin de etkisi oldu. Öğretmenlik istediğim; ama Türkiye’ye puanım yetmediği için burayı seçtim...” (KKTC3)

Kendi ailelerinin yanında eğitim alan (KKTC) ve ilk senesi olan **sekiz** öğrencinin **beşi** arkadaş edinme konusunda sıkıntı yaşadıkları buna bağlı olarak yalnızlık hissettikleri ve diğer **üçü** ise üniversitedeki sisteme uyum konusunda sıkıntı çektiklerini belirtmişlerdir. Üniversitede ilk senesi olup ailelerinin yanında eğitim alan KKTC’li öğrencilerin yaşamış oldukları uyum sıkıntıları ile ilgili cevaplarından bazıları şöyledir:

“...ilk geldiğimde liseden çıkmıştım ve kimseyi tanımadığım için, öğretmenler ve ortam yeniydi. Ayrıca sınıftaki arkadaşlarım her ülkeden vardı ve anlaşabilmek açısından İngilizce sorun oldu. En önemli sıkıntı arkadaş konusuydu...” (KKTC1)

“...arkadaş çevremden kimse yoktu burada, normalde ben hiç yalnız kalmayan biriyim. Burada arkadaş çevresi edinene kadar uyum sorunu çektim. Kıbrıslılar burada çok az sayıdadır; ancak bir iki kişiyi bulunca bütünleştik...” (KKTCİ3)

Ailelerinin yanında eğitim alan KKTC’li son sınıf olan **sekiz** öğrencinin **dördü** yeni geldikleri üniversitede arkadaş edinme konusunda sıkıntı yaşadıkları, **ikisinin** sisteme uyum konusunda ve diğer **ikisinin** ise hem arkadaş hususunda hem de üniversitedeki sisteme uyum konusunda sıkıntı çektikleri bulunmuştur. Üniversite yaşamında uyum sorunu yaşamış olduklarını ifade eden KKTC’li son sınıf öğrencilerinin yaşamış oldukları sıkıntılar ile ilgili cevapları şu şekildedir:

“...üniversiteye ilk başladığım zaman KKTC’li öğrencilerin az oluşu ve T.C. ve diğer ülkelerden gelen arkadaşlarla iletişim kurmakla ilgili sıkıntılar yaşadım...” (KKTCS8)

“...ilk zamanlar liseden üniversiteye geçtim, eğitim sistemi ve arkadaş ortamı konusunda sıkıntılar çektim. Bir sürü kültür gördüm ve bu sıkıntı yarattı. Arkadaşlarımla ilişkilerimde sıkıntı yaşadım, eğitim dilinin İngilizce olması beni çok etkiledi...”(KKTCS1)

Ailelerinin yanında ve alışmış oldukları çevrede eğitim alan ve üniversitede ilk senesi olan KKTC’li öğrencilerin yaşamış oldukları sıkıntılarla baş etme stratejisi olarak **dördü** ailesinden destek ve yardım alırken, **ikisi** akademisyenlerden yardım aldığını, **biri** sadece psikolojik danışmanlık merkezinden yardım alarak, **biri** ise üniversitenin birimlerinde asistan öğrenci olarak görev alarak baş ettiklerini belirtmişlerdir. Üniversite yaşamında uyum sorunu yaşamış olduklarını ifade eden öğrencilerin yaşamış oldukları sıkıntılarla baş edebilmeleri ile ilgili cevapları şu şekildedir:

“...ailemden destek aldım kötü hissettiğim her anda eve gittim yakınımdaydılar ve güven hisleri yeterdi...” (KKTCİ4)

“...akademisyenler çok ilgi gösterdi. İletişim ve girişimcilik çok önemli. İngilizcem yabancı arkadaşlarım sayesinde ilerledi. Yerine göre utangaç ve sessiz biriyim ve sınıftaki arkadaşlarımın gösterdiği yakınlıkla ve kahve içmeye başlamakla birkaç kişiyle yakınlaştım. Sosyal faaliyetler uyum sorunumu atlatmamda faydalı oldu. Arkadaşlarımla iletişim şansımı artırdı. Hocaların da bizi birbirimizle tanıştırmalarıyla özellikle yabancı öğrencilerle Türk öğrencileri kaynaştırması da uyum sorunumu atlatmamda çok yardımcı olmuştur...” (KKTCİ2)

Ailelerinin yanında ve alışmış oldukları çevrede eğitim alan KKTC’li son sınıf öğrencilerinin üniversiteye ilk gelmiş oldukları yılda yaşamış oldukları sıkıntılarla baş etme stratejisi olarak **dördü** ailesinden destek ve yardım alırken, **ikisi** arkadaşlarından destek

olarak, **biri** akademisyenlerden ve **biri** ise hem arkadaşlarından hem de akademisyenlerden destek aldıklarını belirtmişlerdir. Üniversite yaşamında uyum sorunu yaşamış olduklarını ifade eden son sınıf öğrencilerinin yaşamış oldukları sıkıntılarla baş etme stratejileri ile ilgili cevapları şu şekildedir:

“...bu süreçte öncelikle ailem en büyük destekçim oldu. Diğer taraftan hocalarım bana yardımcı oldu...” (KKTC51)

“...bu süreci atlattımda yeni tanışmış olduğum okul arkadaşlarım çok etkin rol oynadı. Onların yakın tavırları sayesinde kolayca atlattım...” (KKTC55)

“...bu sorunu aşmam için gerekli hocam tavsiyelerde bulundu ve büyük ölçüde bu sorunumu çözmüş bulunuyorum...”(KKTC57)

Ailelerinin yanında eğitim alan KKTC’li öğrencilerin **altısı** ailesinin yanında eğitim almaktan memnun iken **ikisi** bu durumdan memnun olmadığını ifade etmişlerdir. Ailelerinin yanında eğitim almaktan memnuniyetle ilgili öğrencilerin cevaplarından bazıları şöyledir:

“...ailemin yanında olmam çok iyi bir şeydir. Bir sorun olduğunda maddi manevi ailemin yanında olması çok daha avantajlı bir şeydir. Ben ailem yakınımdayken çok daha rahatsız hissedecektim...”(KKTCİ6)

“...aileden uzak eğitim almak çok daha iyidir. İnsanları o zaman çok daha iyi tanıyabilirsiniz. Sorumluluk alabilirsiniz ve ben ailemin yanında eğitim alıyordumdan hiç memnun değilim...” (KKTCİ3)

Ailelerinin yanında eğitim alan KKTC’li son sınıf öğrencilerinin **altısı** ailesinin yanında eğitim almaktan memnun iken **ikisi** bu durumdan memnun olmadığını ifade etmişlerdir. Memnun olan öğrenciler ailelerinden ihtiyaçlarıyla ilgili her türlü desteği gördüklerini, memnun olmayanlar ise aile baskısı ile ilgili sıkıntılar yaşadıklarını dile getirmişlerdir. Görüşmede yöneltilen sorulara öğrencilerin vermiş olduğu bazı cevaplar şu şekildedir:

“...ailemin yanında eğitim almam çok daha iyi oldu. Üniversite çağları bir öğrencinin en fazla hata yapacağı dönemdir. Burada ailemin yanında olmak güven, maddi ve manevi açıdan çok daha iyi olmaktadır. Ailemin yanında eğitim almış olmamın olumlu yönü daha fazladır...” (KKTC51)

“...ailemin yanındayken yurtdışından okumaya gelen arkadaşlarımdan özgürce hareket etmesi benim üzerimde aile baskısını okula başladığım ilk yıllarda hissettirmişti. Öğretmenler ve arkadaşlar gece bir yere gitmek için plan yaparlarken benim ailem o saatte dışarıya çıkmama izin vermezdi; fakat bu durum beni çok da üzmezdi; çünkü gece dışarı çıkmayı seven bir insan değilim. Ama yine de bu gibi çatışmalar ortaya çıkıyordu...” (KKTC52)

Ailelerinin yanında eğitim alan (KKTC) **sekiz** öğrencinin sadece **biri** eğitim aldığı üniversiteye kendini ait hissetmezken diğer **yedisi** aidiyet duygularının geliştiğini ifade etmiştir. Kendini üniversiteye ait hisseden öğrenciler özellikle akademisyenlerin ve arkadaş ilişkilerinin bunda etkili olduğunu belirtmişlerdir. Buldukları üniversitede aidiyet duygusu olan öğrencilerin cevaplarından bazıları şöyledir:

“...kendimi kesinlikle ait hissediyorum. Çünkü burada çok samimi arkadaşlıklarım oldu ve ortamım burada çok iyidir.” (KKTCİ3)

“...lise tanıtımlarında bu üniversiteyi özellikle akademisyenlerini çok sıcak ve samimi bulduğumdan dolayı zaten ısınmışım. Üniversiteye de gelince kendimi buraya ait hissettim...” (KKTCİ4)

Eğitim aldığı üniversiteye aidiyet duygusu oluşmayan öğrencinin cevabı şöyledir:

“...bu ilk yılım olduğundan dolayı okula kendimi henüz ait hissetmiyorum. İlerleyen yıllarda bunun gelişebileceğine inanmaktayım...” (KKTCİ6)

Ailelerinin yanında eğitim alan sekiz KKTC’li son sınıf öğrencisinin sadece **biri** eğitim aldığı üniversiteye kendini ait hissetmezken diğer **yedisi** aidiyet duygularının geliştiğini ifade etmiştir. Kendini üniversiteye ait hisseden öğrenciler bu duygularının gelişmesinde arkadaş ilişkilerinin ve akademisyenlerin etkili olduğunu belirtmişlerdir. Aidiyet duygusu olmayan öğrenci ise üniversitenin vermiş olduğu hizmetlerin yetersizliğinden dolayı bu şekilde hissettiğini ifade etmiştir. Buldukları üniversitede aidiyet duygusu olan öğrencilerin cevaplarından bazıları şöyledir:

“...kendimi öğrenim gördüğüm üniversiteye çok fazla ait hissediyorum. Nedenleri ise öğretmenlerimin, okulumun kalitesidir. Ayrıca psikolojik danışmanlık sayesinde sorunlarımdan arınıp kendimi ifade edebilen, sorunlarımla baş edebilen ve artık bütün arkadaşlarım tarafından sevilen biri olduğum için kendimi ait hissediyorum...” (KKTCS2)

“...ait hissediyorum. Okul içerisinde sosyal biri olmam okulda öğrencisinden, personeline, akademisyenine kadar herkes tarafından tanınmama ve aidiyet duygularımı geliştirmeye sebep oldu...” (KKTCS4)

Eğitim aldığı üniversiteye aidiyet duygusu oluşmayan son sınıf öğrencisinin cevabı şöyledir:

“...kendimi üniversiteye ait hissetmiyorum. Çünkü kişisel görüşüm, her ne kadar ticari amaçlı bir kuruluş olsa da verilen hizmetin eğitim olduğu unutulmamalı. Gerek eğitim aldığım sınıf, gerekse yiyecek ihtiyaçlarımı giderdiğim yemekhaneler açısından yeterli hizmetin verilmediğini düşünüyorum...” (KKTCS5)

Alt Problem 2: Ailelerinden ayrı eğitim alan T.C.'li öğrencilere ilişkin bulgular

Ailelerinden ayrı eğitim alan ve ilk senesi olan T.C.'li öğrencilerin üçü kendi kararı ile burada eğitim alırken diğer beşi ise aile üyelerinin kararıyla veya şartlardan dolayı bu üniversitede eğitim aldığını ifade etmiştir. Buldukları üniversitede eğitim alma kararı kendilerine ait olan öğrencilerin cevaplarından bazıları şöyledir:

“...psikoloji bölümünü istiyordum; ama T.C.'yi istiyordum, burası daha korkutucu idi benim için. Burayı yazarken de burada okuyan arkadaşlarımdan da bilgi aldım. Burada mükemmel bir öğrencilik yaşayamayacağımı bilerek geldim; ama bölümüm çok iyiydi ve puanı çok yüksek bir bölüm ve kendi kararım ile geldim. Puanım düşüktü ve burası geldi...” (TCİ3)

“...üniversiteye gelme kararımı kendim verdim. Bu üniversiteyi seçme sebebim gittiğim dershanedeki rehber hocamın teşviki olmuştu. O sene dershanemizde UKÜ'nün reklamları yapılmıştı. Uygun gördük, ailece içimize sindi ve ilk tercihim buraya yaptım...” (TCİ5)

Üniversiteye aile üyelerinin kararıyla veya şartlara bağlı olarak zorunlu şekilde geldiğini ifade eden ailesinden ayrı eğitim alan öğrencilerin cevapları şu şekildedir:

“...bu üniversitede okumam benim değil, tamamen babamın kararıydı. Ailem Hukuk okumamı istedikleri için araştırmalar yaptılar ve eğitimin bu üniversitede güzel olduğunu düşünerek burada okumama karar verdiler...” (TCİ8)

“... üniversitede okumam dedemin kararı idi; çünkü dedem hem İngilizce eğitim görmemi hem de ileride yabancı ülkelerde de diplomamın geçerli olmasını istedi...” (TCİ7)

Ailelerinden ayrı eğitim alan öğrencilerin buldukları üniversitede eğitim alma kararlarını verirken puanları ile ilgili ve tanıtım ile ilgili bilgilerin etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Ailesinin kararıyla üniversiteye gelen öğrencilerin ailelerinin kararları ile ilgili üniversitenin eğitim kalitesinin, akademisyenlerin, eğitim dilinin ve maddi olanak gibi durumların etkili olduğunu ifade etmişlerdir.

Ailelerinden ayrı eğitim alan T.C.'li son sınıf öğrencilerinin **yedisi** kendi kararıyla bulunduğu üniversitede eğitim alırken sadece **biri** ailesi ve öğretmenlerinin tavsiyesi ve kararı üzerine bu üniversitede eğitim aldığını ifade etmiştir. Kendi kararı ile bulunduğu üniversitede eğitim alan öğrencilerin aldıkları bu kararda puanlarının bu üniversiteye yettiği, burs olanakları, öğretmenlerinin tavsiyesiyle, maddi olanaklardan dolayı, İngilizce eğitim ve yurt dışında eğitim olanağı sağlıyor olmasının etkili olduğu saptanmıştır. Buldukları üniversitede eğitim alma kararı kendilerine ait olan T.C.'li son sınıf öğrencilerinin cevaplarından bazıları şöyledir:

“...kesinlikle kendi kararım. Çocukluğumdan beri hayalim ya konservatuvar ya da okul öncesi öğretmenliği idi. KKTC’yi seçmemin tek sebebi puanımın buraya yetmekteydi...” (TCS2)

“...ilk başta önerilmişti bana. Daha sonra kendim araştırdım ve bu bölümü istiyordum. T.C.’de puanım yetmiyordu ve burs olanakları da kararımda etkili oldu...” (TCS6)

Üniversiteye aile üyelerinin ve hocalarının kararıyla geldiğini ifade eden ailesinden ayrı eğitim alan son sınıf öğrencisinin cevabı şu şekildedir:

“...kendi kararım değildi. Ailemin ve hocalarımla kararıydı. Abim ve birçok akrabamız Kıbrıs’ta okumuştular dolayısıyla bu da önemli bir etken oluşturdu...” (TCS8)

Ailelerinden ayrı eğitim alan T.C.’li öğrencilerin altısı ailelerinden ayrı kaldıkları için sıkıntı yaşadıklarını ifade etmiş, birinin arkadaş sıkıntısı, diğer birinin ise yurtlar ve sosyal aktivite noksanlığı ile ilgili sıkıntılar yaşadığı bulunmuştur. Ailelerinden ve alıştıkları çevreden uzak eğitim alan T.C.’li ve üniversite yaşamında uyum sorunu yaşamış olduklarını ifade eden öğrencilerin yaşamış oldukları sıkıntılar ile ilgili cevapları şu şekildedir:

“...ben daha önce ailemden bir hafta on gün ayrı kalmışım. Buraya ben tek başıma geldim ve gelip yurda girince bir bunalım oldu bende. Yaşamış olduğum sıkıntım ailemden ayrı olmam. Arkadaş edindim ancak yurt odasına gidince ailemden ayrı olduğum için sıkıntı çöküyordu üstüme...” (TCİ3)

“...üniversite ile ilgili bir sıkıntım yoktu. Yurtla ilgili sıkıntım oldu. Oraya uyum sıkıntısı yaşadım. Memleketimde sosyal aktivite çok fazlaydı ve Kıbrıs’ta yapacak hiçbir şey yok ve bu uyum sıkıntısını ortaya çıkardı...” (TCİ2)

Ailelerinden ayrı eğitim alan T.C.’li son sınıf öğrencilerin **dördünün** ailelerinden ayrı kaldıkları için sıkıntı yaşadıklarını **ikisinin** arkadaş sıkıntısı ve diğer **ikisinin** ise derslerle ilgili sıkıntılar yaşadığı bulunmuştur. Üniversite yaşamında uyum sorunu yaşamış olduklarını ifade eden T.C.’li son sınıf öğrencilerinin yaşamış oldukları sıkıntılar ile ilgili cevapları şu şekildedir:

“...uyum problemi yaşamıştım. Ailemden ilk kez uzak kaldım ve psikolojik olarak problemler yaşamaya başladım. Tek ve yapayalnızmışım gibi hissettim, okulu bırakmak istedim...” (TCS1)

“...arkadaş ve yurt ortamına alışamamıştım ve uyum sorunları yaşadım...” (TCS4)

“...notlarım kötü gitmeye başlamıştı ve başarısızlık olmaya başladı. Buda benim uyum sorunu yaşadım. Kararımın ne kadar yanlış olduğunu bilsem de okulu bırakmak istemişim...” (TCS5)

Ailelerinden ve alışmış oldukları çevreden uzak eğitim alan T.C.'li öğrencilerin yaşamış oldukları sıkıntılarla baş etme stratejisi olarak öğrencilerin **dördü** eğitim aldıkları üniversitede arkadaş edinip buradaki arkadaşlarının destekleriyle, **üçü** ailesinden gerek yanlarına giderek gerekse telefonla görüşerek ve **biri** ise kimseden yardım almadan tek başına bu sıkıntılarını atlattığını belirtmiştir. Üniversite yaşamında uyum sorunu yaşamış olduklarını ifade eden öğrencilerin yaşamış oldukları sıkıntılarla baş edebilmeleri ile ilgili cevapları şu şekildedir:

"...ailemden ilk kez uzak kaldığım için kendimi yalnız hissettim. Bu sıkıntılarla baş etmek için arkadaşlarım yardımcı oldu. Sosyal faaliyetlerde bulunan arkadaşlarım beni de aralarına alıp sıkıntılarımı atabilmem için bana çok destek oldular..." (TCİ8)

"...bu dönemde aileme hiç durumumu yansıtmadım ve kat görevlisi bir arkadaşım vardı; ondan destek aldım..." (TCİ4)

Ailelerinden ve alışmış oldukları çevreden uzakta eğitim alan T.C.'li son sınıf öğrencilerinin üniversiteye ilk geldiği yıllarda yaşamış oldukları sıkıntılarla baş etme stratejisi olarak öğrencilerin **dördü** ailesinin destekleriyle, **ikisi** hiç kimseden destek almadan tek başına, **biri** hem ailesinden hem arkadaşlarından diğer **biri** ise sosyal faaliyetlere katılarak bu sıkıntılarıyla baş ettiğini belirtmiştir. Üniversite yaşamında uyum sorunu yaşamış olduklarını ifade eden T.C.'li son sınıf öğrencilerinin yaşamış oldukları sıkıntılarla baş etme stratejileri ile ilgili cevapları şu şekildedir:

"...yurtdışında eğitim aldığım için aileme çok ihtiyaç duydum. Özellikle 1. sınıftayken. Ama onların desteğiyle bütün sorunların üstesinden geldim. Beni mutlu etmeye çalışıyorlardı. Yurtdışına dil okuluna vs. göndermişlerdi. Babam sosyal etkinlikler içinde olmamı istiyordu. Çok sıkıldığımı görünce Türkiye'ye eve gidiyordum ve bana okulum bitince her şeyin güzel olacağını söyleyip beni motive ediyorlardı..." (TCS8)

"..ailemde her konuştuğumuzda beni motive edecek şekilde destek vermişlerdi..." (TCS6)

Ailelerinden ayrı eğitim alan öğrencilerin altısı ailesinden ayrı eğitim almaktan memnun iken diğer ikisi ise bu durumdan memnun olmadığını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplardan bazıları şöyledir:

"...aile düzeninden uzakta olmak bence en olumsuz yönü; ancak bunun dışında kendi işlerimi kendimin hallediyor oluşu problemlerimle baş edebilme gücümün ortaya çıkışı beni çok daha kendine güvenir bir kişi yaptı. Bu da ailemin yanında eğitim almıyor oluşumdan kaynaklanmaktadır..."(TCİ8)

“...benim ailemden ayrı kalmam beni daha çok olumlu etkiledi. Ev aradım, su problemi yaşadım, spora gittim, İngilizce öğrendim, bunun gibi... Kendi ayaklarımın üzerinde durmayı öğrendim ailemden ayrıyken...” (TCİ3)

Ailelerinden ayrı eğitim alan T.C.’li son sınıf öğrencilerinin yedisi ailesinden ayrı eğitim almaktan memnun iken sadece biri bu durumdan memnun olmadığını ifade etmiştir. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplardan bazıları şöyledir:

“...ailemin yanımda olmamasının olumlu yönleri vardır. Yalnız yaşamayı, belirli bir miktar parayla idare etmeyi, arkadaşlarla paylaşmayı öğreniyoruz. Tabi olumsuz yönleri de var. Özlem duygusu çok fazla oluyor. Ailemden ayrı eğitim almamın olumlu yönleri çok daha fazladır...” (TCS6)

“...ailemden ayrı eğitim almam bana başarıyı getirdi. Çünkü ailemden ayrı olmak bende daha çok ders çalışma isteği getirdi. Ailemin yanında olsam çok daha rahat olurdu ve ders çalışmak istemeyecektim...” (TCS7)

Ailelerinden ayrı eğitim alan T.C.’li öğrencilerin altısı kendilerini eğitim aldıkları üniversiteye ait hissederken ikisi ait hissetmediklerini belirtmişlerdir. Kendilerini üniversiteye ait hisseden öğrenciler çalışanların, sosyal etkinliklerin ve üniversitede görev almanın etkili olduğunu belirtmişlerdir. Üniversiteye kendilerini ait hisseden öğrencilerin cevaplarından bazıları şöyledir:

“...kendimi ait hissediyorum kendi evimde gibiyim. İnsanların çok içten olması özellikle çalışanların en üstten en alt kadroya kadar rahatça iletişime geçebildiğim için kendimi ait hissediyorum...” (TCİ4)

“...üniversitede çalıştığım için burayı evim gibi görüyorum. Bizim küçücük ve sıcak bir ortamımız var. Hemen hemen herkes birbirini tanır. Kendimi UKÜ’ye ait hissediyorum...” (TCİ6)

Buldukları üniversiteye kendilerini ait hissetmeyen öğrencilerin cevaplarından bazıları şöyledir:

“...kendimi ait hissetmiyorum. Fırsat bulursam T.C.’deki bir üniversiteye geçmek istiyorum. Bölümün İngilizce olması beni çok zorlayacak diye düşündüm. Gelirken biliyordum ve puanım yetmedi. Son tercihim olarak buraya yerleştirildiğimden dolayı geldim...” (TCİ2)

“...mecburen kendimi ait hissediyorum. Yani alışkanlık oluyor ve bir kabullenme söz konusu oldu. İlk geldiğim günlerde nefret etmişim burdan. Yurtlardan, ulaşımdan şikâyetçiydim. Hiçbir yeri bilmiyordum. İlk geldiğim gün yurt odamı bulamadım. İlk iki gün annemle konuşmadım çok sıkıntı oldu benim için. Ufak ufak görünse de birleşince insanı çileden çıkaracak şeyler oluyor....” (TCİ1)

Ailelerinden ayrı eğitim alan T.C.'li son sınıf öğrencilerin yedisi kendilerini eğitim aldıkları üniversiteye ait hissederken, biri ise ait hissetmediğini belirtmiştir. Kendilerini üniversiteye ait hisseden öğrenciler çalışanların, sosyal etkinliklerin ve üniversitede görev almanın etkili olduğunu belirtmişlerdir. Ait hissetmeyen öğrenci ise derslerinde göstermiş olduğu çabaya rağmen başarılı olamayışından dolayı bu şekilde hissettiğini ifade etmiştir. Üniversiteye kendilerini ait hisseden öğrencilerin cevaplarından bazıları şöyledir:

“...kendimi bu öğrenim gördüğüm üniversiteye ait hissediyorum ve artık biz buranın bir parçası olduk. Zaten ileriki yaşantımızda da hep buranın anıları olacaktır...” (TCS2)

“...üniversiteye kendimi ait hissediyorum. Geçtiğimiz yıllarda okulumu yurt dışında bazı projelerde temsil etmiştim. Bu da benim aidiyet duygumu geliştirdi...” (TCS6)

Ailesinden ve alıştığı ortamdaki uzakta eğitim alan, T.C.'li ve bulunduğu üniversiteye kendini ait hissetmeyen son sınıf öğrencisinin cevabı şöyledir:

“...üniversiteye kendimi ait hissetmiyorum. Derslerimde başarılı olamamam. Çaba harcasam da derslerimde başarılı olamayışım aidiyet hislerimi olumsuz yönde etkilemiştir...” (TCS5)

Tartışma

Egemberdieva'nın (2006) Türkiye'de eğitim alan Kırgız öğrenciler üzerine yapmış olduğu çalışmada bu öğrencilerin genel, sosyal ve kişisel uyum düzeylerinin cinsiyet ve sosyo-ekonomik durumlarından etkilenmediğini belirtmiştir. Bizim çalışmamızın bulgularına göre ailelerinin yanında eğitim alan öğrencilerin kendilerini maddi, manevi destek aldıkları için şanslı gördükleri ortaya konmuştur. Bu görüşü belirten KKTC'li öğrencinin ifadesi “...ailemin yanında olmam çok iyi bir şeydir. Bir sorun olduğunda maddi manevi ailemin yanında olması çok daha avantajlı bir şeydir. Ben ailem yakınımda olmasa çok daha rahatsız hissedecektim...(KKTCİ6)” şeklindedir. Ailelerinden ayrı eğitim alan öğrenciler ise her türlü sorunla baş edebilme ve kendi ayakları üzerinde durabilme konularında kendilerini çok güçlü hissettiklerini belirtmişlerdir. Bu görüşe sahip T.C.'li öğrenci “...benim ailemden ayrı kalmam beni daha çok olumlu etkiledi. Ev aradım, su problemi yaşadım, spora gittim, İngilizce öğrendim, bunun gibi kendi ayaklarımın üzerinde durmayı öğrendim ailemden ayrıken...(TCİ3)” şeklinde ifade etmiştir. Bu bulgular ışığında KKTC'li öğrencilerin ailelerinin yanında ve T.C.'li öğrencilerin ailelerinden ayrı eğitim alıyor olmalarından farklı sebeplerle memnun oldukları anlaşılmıştır. KKTC'li ve T.C.'li öğrencilerin genel uyum, sosyal uyum ve kişisel uyum düzeyleri arasında farklılaşmanın olmayışı öğrencilerin ailelerinin yanında veya ailelerinden ayrı eğitim almaktan memnun olmalarından kaynaklanabileceği düşünülmüştür. Zhou ve arkadaşları (2011) çalışmalarında Amerika'daki üniversitelerden mezun olmuş yabancı uyruklu öğrencilerle yapmış oldukları görüşmeler doğrultusunda öğrencilerin özellikle akademik uyum sağlarken yabancı bir ülkede akademik öğrenmenin

en önemli ve öncelikli durum olduğu görüşünde olduklarını ortaya koymuşlardır. Bu bağlamda yapılmış olan çalışmada da hem ailelerinden ayrı eğitim alan öğrencilerin hem de ailelerinin yanında eğitim alan öğrencilerin akademik öğrenme odaklı olabilecekleri ve uyum süreçlerinin bu durumdan olumlu yönde etkilenmiş olabileceği düşünülmektedir.

Üniversite adayı olan lise düzeyindeki öğrencilerin karar verme stratejilerini inceleyen çalışmalarda, lise öğrencilerinin tercih etme kararlarının okulun öğretim kalitesi, şehrin konumu ve yaşam kalitesi ile şehirle ilgili ulaşılabilirlik ve alışılmışlığın doğrudan ilişkili olduğu görülmektedir (Kozak ve Coşar, 2009). Diğer bir çalışmada elde edilen sonuçlara göre iç denetimli lise öğrencilerinin karar vermede öz saygılarının daha yüksek olduğu ayrıca karar vermede stres düzeylerinin düşük olduğu ortaya konmuştur (Candangil ve Ceyhan, 2006). Eğitim alma kararı ile ilgili çalışma sonuçlarına bakıldığında ailesinin yanında eğitim alan KKTC'li öğrencilerin ailesinden ayrı eğitim alan T.C.'li öğrencilere göre ailesinden çok kendi kararı ile bulunduğu üniversitede eğitim aldığı anlaşılmıştır. Ailesinin yanında eğitim alan KKTC'li bir öğrencinin eğitim alma kararı ile ilgili ifadesi şöyledir: *"...kendi kararım ile geldim. Ailemin hiçbir etkisi olmadı; çünkü ben kendim tüm üniversiteleri araştırdım ve geldim. Ailem burada, arkadaşlarım burada. Onları bırakmak istemedim. Daha rahat bir ortamda okumak istedim. Bu üniversiteyi diğerleriyle karşılaştırıldığında eğitim kaliteli, akademisyenler kaprisli değil, çok daha yakındı. Bursumun olması da benim tercihlerimi etkiledi. Sınavda %100 burs kazandım...(KKTC'İ)".* T.C.'li öğrenci ise *"...bu üniversitede okumam benim değil tamamen babamın kararıydı. Ailem Hukuk okumamı istedikleri için araştırmalar yaptılar ve eğitimin bu üniversitede güzel olduğunu düşünerek burada okumama karar verdiler... (TCİ8)"* ifade etmiştir. Bu bağlamda eğitim alınacak üniversitenin bulunulan yere ulaşılabilirlik ve aşına olunmasının verilecek olan kararda büyük etkisi olduğu sonucuna varılmıştır. Önceki yıllarda yapılan çalışmalarla ilişkilendirildiği zaman üniversite tercihlerinde bireylerin üniversitelerin birçok özelliğini araştırdığı, karar alırken bazı öğrencilerin kendi kararlarıyla tercih ettiklerini görülmektedir. Bu noktada daha önceki yıllarda yapılmış çalışma sonuçlarıyla araştırmada elde edilen sonuçlar birbirini destekler niteliktedir.

Kıroğlu, Kesten ve Elma (2010) tarafından yapılan çalışma sonucunda da Azerbaycan, Türkmenistan, Kazakistan, Moğolistan, Yunanistan, Özbekistan ve Gürcistan'dan Türkiye'ye eğitim almaya gelen, kendi kültürleriyle Türk kültürünün benzerlik göstermesi nedeniyle Türkiye'de önyargı ya da dışlanma ile karşılaşmadıklarını göstermiştir. Benzer bulgularla yurtdışında yapılan bir çalışmada da kültürel olarak çoğunlukta olan öğrencilerin akademik anlamda kendine güvenlerinin çok daha iyi olduğu ortaya konmuştur (Hutz ve Martin, 2007). Araştırmada gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda elde edilen bulgularda da öğrencilere yönlendirilen uyum sorunu ile ilgili sorulara verilen cevaplar ışığında Türkiye'den KKTC'ye gelip eğitim alan öğrenciler kültür veya ülke ile ilgili uyum sıkıntısı belirtmediği görülmüştür. Dorozkhin ve Mazitova (2008) farklı bir ülkede eğitim alan öğrencilerin yeni çevreden ve üniversiteden beklentileriyle gerçekler arasındaki ilişkinin uyum sağlama konusunda çok önemli olduğunu belirtmişlerdir. Benzer bulgular doğrultusunda gerçekleştirilen diğer bir çalışmada Erdoğan, Şanlı ve Bekir (2005) öğrencilerin üniversiteyi ve fakülteyi beklentilerine göre yetersiz buldukları, ekonomik

nedenlerden dolayı sosyal ve kültürel etkinliklere katılmadıkları, kırtasiye ihtiyaçlarını karşılayamadıkları, sosyal açıdan öğrenciye bakış açısı, arkadaş ilişkileri, kültürel açıdan ise çevredeki insanların değer yargıları ve arkadaşlarının tutum ve davranışları konularında uyum sorunları yaşadıkları sonucuna varılmıştır. Bu çalışmada elde edilen benzer bulgulara göre ise KKTC'li öğrenciler daha çok arkadaş edinme, T.C.'li öğrenciler ise ailelerinden ayrı olmaları ile ilgili uyum sıkıntıları yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Uyum süreci açısından en önemli etkenlerden biri de öğrencinin eğitim almış olduğu kuruma kendini ait hissetmesidir. Bu noktada lise öğrencilerinin okula aidiyet duygusu üzerinde sınıf düzeylerinin, akademik başarının, öğrenim gördükleri lisenin sosyo-ekonomik durumunun etkili olduğu görülmüştür (Sarı, 2013). Diğer bir yurtdışı çalışmasında kurum dışında yarı-zamanlı çalışan öğrencilerin çalışma saatleri arttıkça üniversiteye aidiyet duygularının azaldığı bulunmuştur. Ayrıca arkadaş ilişkileri ve genel not ortalamasının aidiyet duygusuyla pozitif yönde ilişkisi varken depresyon ile negatif ilişkisi olduğu saptanmıştır. Başka bir deyişle arkadaş ilişkileri ve genel not ortalaması arttıkça aidiyet duygusu artarken depresyon düzeyi arttıkça aidiyet duygusunda azalma olduğu ortaya konmuştur (Tao, Long ve Wu, 2008). Diğer bir çalışmada ise ailesi ve üniversite ile ilgili sıkıntılar yaşayan öğrencilerin bu sorunlarla başa çıkmaktan kaçınmalarının depresyon belirtileri üzerinde etkili olduğu ortaya konmuştur. Görüşmelerden elde edilen verilerde eğitim alınan üniversiteye olan aidiyet duyguları açısından KKTC ve T.C.'li öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun üniversiteye kendilerini ait hissettikleri sonucu ortaya konmuştur. Dolayısıyla uyum sorunu açısından aidiyet duygusunun önemi vurgulanırken yapılan çalışma grubu üzerinde de uyum sürecine olumlu etkisi bulunduğu sonucuna varılmıştır.

Uyum sorunu ile başa çıkma ile ilgili yapılan bir çalışmada davranışsal uzaklaşma stratejisinin sosyal uyum, amaç edinme, kurumsal bağlanma ve toplam üniversite uyum puanlarıyla, olumlu yönde yeniden yorumlama ve dinsel başa çıkma stratejilerinin kişisel, duygusal uyum üzerinde etkisi olduğunu belirtmiştir (Tuna, 2003). Öğrencilerle yapılan görüşmelerde de uyum sorunuyla baş edebilme stratejisi olarak KKTC'li ve T.C.'li öğrenciler ilk sırada ailelerinden destek aldıkları ikinci sırada ise arkadaş desteği aldıkları sonucuna varılmıştır. Baş etme stratejileri ile ilgili KKTC'li bir öğrencinin cevabı şöyledir; *"...ailem bana yaşadığım sıkıntılarda çok destek oldular. Eve geldiğim zaman daha rahatım; çünkü fazla iş yapmıyorum. Bu da derslere daha çok odaklanmamı sağlıyor. Bunun yanında aile baskısı çok fazla hissettim... (KKTC3)"*. T.C.'li öğrenci ise *"...yurtdışında eğitim aldığım için aileme çok ihtiyaç duydum. Özellikle 1. sınıftayken. Ama onların desteğiyle bütün sorunların üstesinden geldim. Beni mutlu etmeye çalışıyorlardı. Yurtdışına dil okuluna vs. göndermişlerdi. Babam sosyal etkinlikler içinde olmamı istiyordu çok sıkıldığımı görünce Türkiye'ye eve gidiyordum ve bana okulum bitince her şeyin güzel olacağını söyleyip beni motive ediyorlardı... (TCS8)"* şeklinde ifade etmiştir. Dolayısıyla uyum sorunuyla ilgili baş etme stratejisi geliştirilirken fiziksel olarak ailenin yanında olup olmaması fark etmeksizin aileden destek alınabileceği anlaşılmıştır.

Arsıntaş ve arkadaşları (2011) bireylerin en sık aileden, ikinci sırada arkadaşlarından ve üçüncü sırada profesyonel yardım arayarak psikiyatriste başvurduklarını belirtmişlerdir.

Eğitim ve sosyo-ekonomik düzeyi yüksek, ailesinden herhangi biri profesyonel yardım alan, sıkıntılarını yakın çevresiyle paylaşan, profesyonel yardıma ihtiyaç duyan ve bunu kabul eden bireylerin psikolojik destek alma eğilimlerinin daha yüksek olduğu ortaya konmuştur. Yurtdışı çalışmalarında ise Lin ve arkadaşları (2010) psikolojik danışmanlık alan öğrencilerin danışmandan ve danışma ortamına ilişkin fazlaca memnun oldukları ve diğer kişilere de psikolojik danışmanlık hizmeti almalarını önerdiklerini ortaya koymuşlardır. Diğer bir yurtdışı çalışmada kişisel sıkıntılar yaşayan ve problem odaklı başa çıkma stillerini daha etkin kullanan üniversite öğrencilerinin profesyonel psikolojik danışmanlık hizmetlerinden daha fazla yararlandıkları görülmüştür (Julal, 2013). Bu çalışmada elde edilen bulgularda da benzer sonuçlar gözlenmiştir. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Merkezi'ne başvuruda bulunmaları kriter alınan üniversite öğrencilerinin vermiş olduğu cevaplar doğrultusunda; ailelerinin yanında ve ailelerinden ayrı eğitim alan öğrenciler uyum sıkıntıları ile ilgili baş etme stratejisi olarak ilk sırada ailelerinden ikinci sırada ise arkadaşlarından destek aldıklarını belirtmişlerdir. Ancak görüşme yapılan çalışma grubuna bakıldığında tümünün de psikolojik destek almış olmaları sıkıntı ile baş edebilme stratejisi olarak aile ve arkadaşlardan destek alınırken veya destek alındıktan sonra profesyonel yardıma da yöneldikleri sonucuna varılmıştır. Sıkıntıları ile baş edebilme ile ilgili örneğin KKTC'li üniversitede ilk senesi olan öğrencinin verdiği cevap "...akademisyenler çok ilgi gösterdi. İletişim ve girişimcilik çok önemli. İngilizcem yabancı arkadaşlarım sayesinde ilerledi. Yerine göre utangaç ve sessiz biriyim ve sınıftaki arkadaşlarımın gösterdiği yakınlıkla ve kahve içmeye başlamakla birkaç kişiyle yakınlaştım. Sosyal faaliyetler uyum sorunumu atlatmamda faydalı oldu. Arkadaşlarımla iletişim şansımı artırdı. Hocalarımda bizi birbirimizle tanıştırmalarıyla özellikle yabancı öğrencilerle Türk öğrencileri kaynaştırması da uyum sorunumu atlatmamda çok yardımcı olmuştur... (KKTCİ2)" şeklindedir. T.C.'li son sınıf öğrencisi ise "...ilk önce ailemden destek aldım. Sonra arkadaşlarımdan destek aldım. Ailemle her gün telefonda görüşüyorduk, arkadaşlarımla da akşamları oturup konuşuyordum...(TCS7)" şeklinde ifadede bulunmuştur.

Elde edilen verilerin analiziyle ortaya konan bulgular yapılmış olan çalışmalar bağlamında tartışılmış ve sonuçlara varılmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmanın sonuçları aşağıda sunulmuştur.

- Kendi ailelerinin yanında eğitim alan KKTC'li öğrencilerin ailesinden ayrı eğitim alan T.C.'li öğrencilere göre ailesinden çok kendi kararı ile bulunduğu üniversitede eğitim aldığı anlaşılmıştır.
- KKTC'li öğrencilerin arkadaş edinmek ve T.C.'li öğrencilerin ise ailelerinden ayrı olmakla ilgili sıkıntıları öne çıkmaktadır.
- KKTC'li ve T.C.'li öğrencilerin uyum sıkıntılarıyla baş etmede öncelikli olarak ailelerinden destek almaktadırlar.
- KKTC'li öğrenciler ailelerinin yanında eğitim almaktan T.C.'li öğrenciler ise ailelerinden ayrı eğitim alıyormaktan memnundurlar.

- Hem KKTC'li hem de T.C.'li öğrencilerin büyük bir çoğunluğu kendilerini eğitim aldıkları üniversiteye ait hissetmektedirler.

Araştırma sonucuna göre öğrencilerin uyum sıkıntısıyla baş edebilmeleri ile ilgili ilk olarak ailelerinden destek aldıkları bulunmuştur. Buna bağlı olarak üniversitelerde aile ve öğrenci arasında köprü görevi üstlenen birimlerin farklı organizasyonlarla örneğin ailelerle de sık sık görüşmek suretiyle uyum sürecine destek verilmesi sağlanabilir. Uyum sıkıntısı ile baş edebilme açısından ikinci sırada ise arkadaş ilişkilerinin önemli rolü olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin uyum sürecini hızlandırmak açısından üniversite geneli ve fakülte bazında organizasyonlar düzenlenip diğer öğrencilerle iletişim kurmaları ve arkadaş ilişkilerini geliştirmelerinin sağlanması önerilebilir. Bu araştırmanın temel amaçlarından biri üniversite öğrencilerinin uyum süreçlerinin çeşitli yönleriyle incelenmesidir. Üniversite öğrencileriyle yapılan bu araştırma yalnızca ailelerinden ayrı olan T.C.'li ve ailelerinin yanında eğitim alan KKTC'li öğrenciler çalışma grubuna dahil edilmiştir. Ancak KKTC'de ailelerinden ayrı eğitim gören üçüncü ülke (T.C. dışındaki ülkeler) vatandaşı üniversite öğrencileri de vardır. Gerçekleştirilecek bir çalışmayla bu üç grubun uyum düzeyleri kültürlerarası bağlamda incelenebilir. Bu çalışmada üniversitede uyum sürecinin çeşitli boyutları nitel yöntem kullanılarak incelenmeye ve betimlenmeye çalışılmıştır. Başka bir çalışmada boylamsal yöntemle aynı çalışma grubu üzerinde üniversiteye başlanan yıldan itibaren her yıl veya belirli aralıklarla çalışma tekrarlanarak daha ayrıntılı bilgilere ulaşılabilir.

Kaynaklar

- Arslandaş, H., Dereboy, İ. F., Aştı, N. ve Pektekin, Ç. (2011). Yetişkinlerde profesyonel psikolojik yardım arama tutumu ve bunu etkileyen faktörler. *ADÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, 12(1), 17-23.
- Bakırcıoğlu, R. (2007). *Çocuk ruh sağlığı ve uyum bozuklukları*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bakırcıoğlu, R. (2010). *Çocuk ve ergende ruh sağlığı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Budak, S. (2000). *Psikoloji sözlüğü*. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Candangil, S. Ö. ve Ceyhan A. A. (2006). Denetim odakları farklı lise öğrencilerinin bazı kişisel özelliklerine göre karar vermede öz saygı ve stres düzeyleri. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 2, 71-88.
- Çankaya, P. ve Duman, Z. Ç. (2010). Evaluating of nursing students' attitudes toward seeking psychological help and factor affecting their attitudes. *Nurse Education Today*, 30, 784-788.
- Dorozkhin, I. N. ve Maziyova, L. T. (2008). Problems of the social adaptation of foreign college students. *Russian Education and Society*, 50(2), 23-30.
- Dökmen, Ü. (2008). *Yaşama yerleşmek küçük şeyler-3*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Egemberdieva, C. (2006). Türkiye'deki üniversitelerde öğrenim gören Kırgız öğrencilerin uyum

- düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erkan, S., Özbay, Y., Cihangir, Z. ve Terzi, Ş. (2012). Üniversite öğrencilerinin yaşadıkları problemler ve psikolojik yardım arama gönüllükleri. *Eğitim ve Bilim*, 37 (164), 94-107
- Erdoğan, S., Şanlı, H. S. ve Bekir, H. Ş. (2005). Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum durumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13 (2), 479-496.
- Hartmann, H. (2004). *Ben psikolojisi ve uyum sorunu*. (Çev. B. Büyükkal). İstanbul, Metis Yayınları.
- Hutz, A. ve Martin, W. (2007). Understanding ethnocultural differences related to college adaptation for first-year undergraduate students. *College Student Journal*, 41(4), 1078-1088.
- Julal, F. S. (2013). Use of support services among university students: associations with problem-focused coping, experience of personal difficulty and psychological distress. *British Journal of Guidance & Counselling*, 41 (4), 414-425.
- Kıroğlu, K., Kesten, A. ve Elma, C. (2010). Türkiye’de öğrenim gören yabancı uyruklu lisans öğrencilerinin sosyo-kültürel ve ekonomik sorunları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 26-39.
- Kozak, M. ve Coşar, Y. (2009). Üniversite adaylarının ÖSYS tercihlerinde kullandıkları karar verme stratejileri. *Educational Administration and Practice*, 15 (59), 399-419.
- Lin, Y., Liu, C. ve Hsieh, H. (2010). A services survey study of a university counselling center in Taiwan. *College Student Journal*, 44 (4), 1021-1039.
- Sarı, M. (2013). Lise öğrencilerinde okula aidiyet duygusu. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13 (1), 147-160.
- Tao, V. Y. K., Iong, C. W. I. ve Wu, A. M. S. (2008). Part-time employment and sense of school belonging among university student in Macao. *Journal of Psychology in Chinese Societies*, 9(1), 67-84.
- Topses, G. (2007). Psikolojik yardım hizmetleri kuram ve uygulamalar rehberlik ve psikolojik danışma önleyici rehberlik. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tuna, M. E. (2003). Cross-cultural differences in coping strategies as the predictors of university adjustment of Turkish and U.S. students. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Zhou, Y., Frey, C. ve Bang, H. (2011). Understanding of international graduate students’ academic adaptation to a U.S. graduate school. *International Education*, 41 (1), 76-94.